

BULLA UNCINATUS

Dr.Erdem GÜMÜŞBURUN*,Dr. Mehmet AYKUT**,Dr. Suphi MÜDERRİS***,
Dr.Esat ADIGÜZEL****

ÖZET

Bu çalışmada toplam 175 adet burun boşluğu ve paranasal sinüslerin coronal CT'leri bulla uncinatus yönünden incelendi. 175 hastanın 21'inde bulla uncinatus belirlendi. 21 olgunun 17'si bilateral, 4'ü unilateral idi. Bulla uncinatus insidansı %12 olarak saptandı.

Anahtar Kelimeler: Bulla uncinatus, pneumatize processus uncinatus.

SUMMARY

THE UNCINATE BULLA

In this study a total of 175 coronal CT scans of the nasal cavity and paranasal sinuses have been investigated relation to bulla uncinatus. The uncinata bulla was detected in 21 cases of 175 patients. Of 21 cases, 17 were bilateral while 4 were unilateral. The incidence of the uncinata bulla was 12%.

Key words: The uncinata bulla, pneumatization of the uncinata process.

GİRİŞ

Processus uncinatus, os ethmoidale'den concha nasalis inferior'un proc.ethmoidalis'ine uzanır (1,2) ve hiatus maxillaris'in daraltılmasına yardım eder (3,4). Processus uncinatus, hiatus semilunaris'i alttan (2), infundibulum'u ise medialden sınırlar (Resim-1) (5). Pneumatize processus uncinatus'a bulla uncinatus denir (6). Bulla uncinatus ile ilgili detaylı bilgi, direkt ve Waters grafilerinde görülmediği için ancak coronal CT kullanımından sonra elde edilebilmiştir (6,7,8).

* Yrd.Doç.Dr., C.Ü.Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı - SİVAS.

** Araş.Gör.Dr.,C.Ü.Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı - SİVAS.

*** Prof.Dr.,C.Ü.Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı - SİVAS.

****Araş.Gör.Dr.,C.Ü.Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı-SİVAS.

Bu çalışmada, bulla uncinatus incidansı araştırıldı ve ilgili literatür gözden geçirilerek daha önceki bulgular ile karşılaştırıldı.

GEREÇ VE YÖNTEM

Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalında bulunan, kronik veya akut sinüsit yakınmaları olan hastalara ait 175 adet burun boşluğu ve paranasal sinüslerin coronal CT'leri bulla uncinatus yönünden incelendi. Hastaların yaşı, cinsiyeti ve teşhisleri kaydedildi. 4 mm'lik kesitler (Glabella'dan dorsum sella'ya) Toshiba 60 AX marka Tomograf ile elde edildi.

BULGULAR

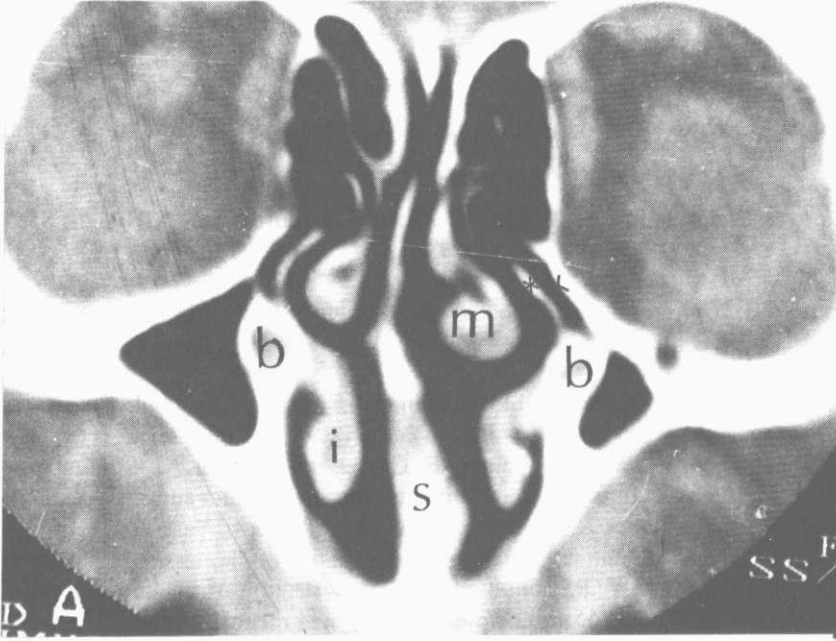
Hastaların ortalama yaşı 33.4 (15-64) olarak saptandı. 175 olgunun (103 erkek, 72 kadın) 21'inde (11 erkek, 10 kadın) bulla uncinatus gözlemlendi. 21 olgunun 17'si (%9.7) bilateral, 4'ü (%2.3) unilateral'd (Resim-1). Bulla uncinatus incidansı %12 olarak saptandı.

TARTIŞMA

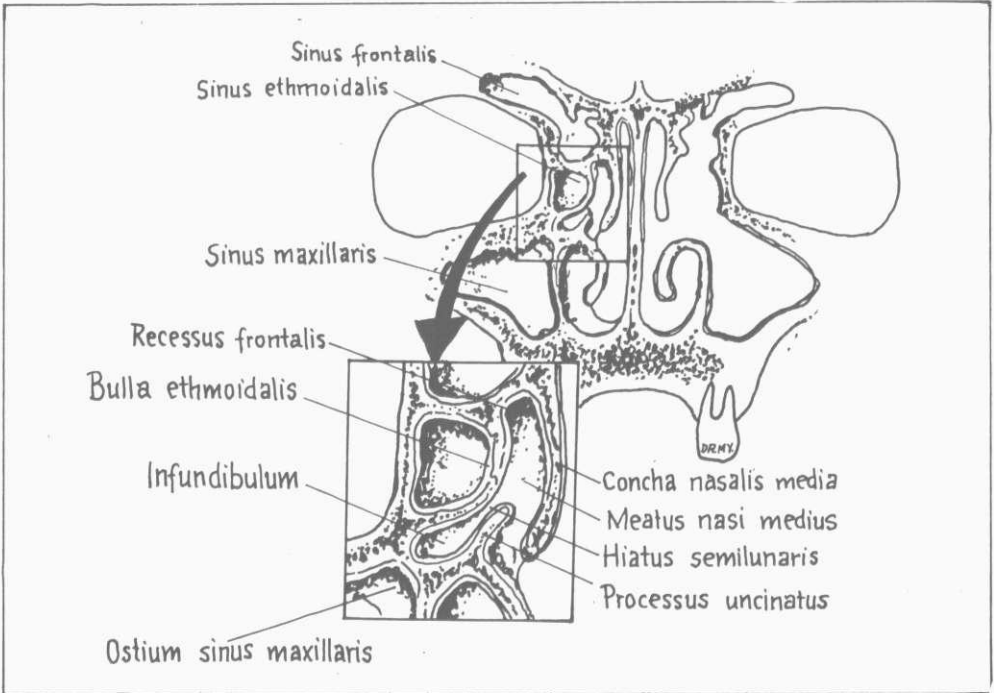
Fonksiyonel endoskopik sinüs cerrahisi ve coronal CT'nin kullanılması burun lateral duvar anatomisi ile ilgili bilgilerin yeniden düzenlenmesine yol açmıştır. Agger nasi hücreleri, Haller hücreleri, medially bend uncinata process, concha bullosa, büyümüş bulla ethmoidalis ve bulla uncinatus anatomik varyasyonlar olarak tanımlanmıştır (6,9,10).

Kennedy ve Zinreich, 230 burun boşluğu ve paranasal sinüs CT'sini kapsayan çalışmalarında yalnızca bir olguda (%0.4) bilateral olarak bulla uncinatus'a rastladıklarını rapor etmişlerdir (7). Bolger 202 hastayı içeren serisinde 8 olguda (%4) bulla uncinatus saptamıştır (6). Bu araştırmacı bulla uncinatus'u pneumatizasyon derecesine göre geniş ve hafif olarak sınıflandırmış olup, geniş bulla uncinatus olarak tanımladığı 5 olgunun (%2.5) 4'ü (%2) unilateral, 1'i (%0.5) bilateral'dir (6). Bu çalışmadaki 175 hastanın 21'inde (%12) bulla uncinatus gözlenmiş olup, olguların hepsi Bolger'in hafif olarak tanımladığı gruba girmekte idi. 21 olgunun 17'si bilateral, 4'ü ise unilateral'di.

Bu bölgenin pneumatizasyonu sinus frontalis'in ventilasyonunu etkileyebileceği gibi (6), özellikle anterior ethmoidal, frontal recess ve infundibular bölgelerdeki sinüs ventilasyonunu bozabilir (8).

Resim.1 b:Bulla uncinatus, *:proc.uncinatus,<:Infundibulum, m:Concha nasalis media,İ:Concha nasalis inferior,S:septum nasi.

Şekil.1 Burun lateral duvarının koronal kesitteki normal anatomisi.

KAYNAKLAR

1. Williams PT, Warwick R: Gray's Anatomy. 36th Ed, s.367, Churchill Livingstone, Edingburg, 1989.
2. Mafee MF: Endoscopic sinus surgery: Role of the radiologist. AJNR. 12:855-860, 1991.
3. Romanes GJ: Cunnigham's Textbook of Anatomy. 12th Ed, p.124,146, Oxford University Press, Oxford, 1981.
4. Kuran O: Sistematik Anatomi. s.14, İstanbul, Filiz Kitapevi, İstanbul, 1983.
5. Zinreich SJ, Kenndy DW, Rosenbaum AE, Gayler BW, Kumar AJ, Stammberger H: Paranasal Sinuses: Ct imaging requirements for endoscopic surgery. Radioplogy, 163:769-775, 1987.
6. Bolger WE, Woodruff W, Parsons DS: CT Demonstration of pneumatization of the uncinat process. AJNR, 11:552, 1990.
7. Kennedy DW, Zinreich SJ: The functional endoscopic approach to inflammatory sinus disease: Current perspectives and tecnique modification. Am J Rhinol, 2:89-96, 1988.
8. Stammberger H, Wolf G: Headeches and sinus disease: The endoscopic approach. Ann Otol Rhinol Laryngol, Suppl 134:3-23, 1988.
9. Calhoun KH, Waggenspack GA, Simpson JB, Hakonson JA, Bailey BJ: CT Evaluation of the paranasal sinuses in symptomatic and asymptomatic population. Otolaryngology-Head and Neck Surgery, 104:480-483, 1991.
10. Lloyd GAS: CT of the paranasal sinuses: study of a control in relation to endoscopic sinus surgery. The Journal of Laryngology and Otology, 104:477-481, 1990